

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 9/99

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu 2. septembra 1999 zloženom z predsedu senátu sudcu JUDr. Tibora Šafárika a členov senátu sudcov JUDr. Viery Mrázovej a JUDr. Richarda Rapanta prerokoval prijatý podnet [REDACTED], bytom v [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Danou Podhradskou, Bratislava, Estónska 16, vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky postupom Obvodného súdu Bratislava 3 (teraz Okresného súdu Bratislava III) v súdnom konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. 8 C 3/94 a takto

r o z h o d o l :

Obvodný súd Bratislava 3 (teraz Okresný súd Bratislava III) svojím postupom v súdnom konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. 8 C 3/94 **p o r u š i l** základné právo [REDACTED] na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov upravené v čl. 48 ods. 2 prvej vete Ústavy Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky v Košiciach (ďalej len „ústavný súd“) bolo 10. februára 1999 doručené podanie [REDAKOVANÉ] označené ako „sťažnosť pre porušenie ľudských a občianskych práv“. Z jeho obsahu vyplynulo, že išlo o podnet podaný podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorý smeroval proti postupu Obvodného súdu Bratislava 3 (teraz Okresnému súdu Bratislava III), ktorý podľa neho spočíval v nečinnosti súdu v konaní vo veci 8 C 3/94. [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľ“) sa na označenom súde domáhal žalobou proti BAZ, a.s., Bratislava, Bojnická 3, vyslovenia neplatnosti zrušenia pracovného pomeru v skúšobnej dobe a náhrady mzdy, ktorá mu týmto vznikla. V podnete ďalej uviedol, že napriek jeho viacerým urgenciám i sťažnostiam na postup súdu adresovaných predsedovi konajúceho súdu 29. novembra 1996, 21. júla 1997 i 24. novembra 1998 nie je vec sp. zn. 8 C 3/94 doteraz rozhodnutá. Poukázal na to, že súdny spor nie je zložitý, lebo žalovaná organizácia neplatnosť skončenia pracovného pomeru uznala a súd koná už len o náhrade mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru.

Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 9/99 z 3. marca 1999 prijal podnet [REDAKOVANÉ] na konanie, lebo splňal náležitosti upravené v § 20 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 38/1993 Z. z.“). Na výzvu ústavného súdu navrhovateľ 21. apríla 1999 predložil kvalifikované splnomocnenie pre advokáta na konanie pred ústavným súdom vo veci sp. zn. I. ÚS 9/99.

Okresný súd Bratislava III vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 20. apríla 1999 k obsahu podnetu uviedol, že „je pravdou, že dosiaľ (dátum listu 9. 4. 1999) vo veci vyhlásený rozsudok nebol“, pritom poukázal na skutočnosť, že od podania návrhu vo veci rozhodovali tri predsedníčky senátu a spolu nariadili 16 pojednávanií, posledné 21. 4. 1999. Z predchádzajúcich 15 pojednávanií bol senát riadne obsadený len trikrát, preto väčšina pojednávanií bola odročená na neurčito. Stalo sa tak pre „nedisciplinovanosť prísediacich ako členov senátu, resp. ich neprítomnosť na pojednávaniach“, čo však, ako bolo ďalej uvedené, „účastníka

pochopiteľne nemusí zaujímať“. V závere vyjadrenia predsedu Okresného súdu Bratislava III zdôraznil, že práve problém neúčasti prísediacich výrazne ovplyvnil záver pri posudzovaní otázky priedahov v konaní aj o tejto pracovnoprávnej veci, ktorá sa (ako všetky ostatné) prerokováva v senáte, ktorého členmi sú aj prísediaci.

Na výzvu ústavného súdu obaja účastníci konania písomne oznámili ústavnému súdu, že na ústnom pojednávaní netrvajú. So zreteľom na zhodné vyhlásenie účastníkov ústavný súd v súlade s § 30 ods. 1 a 2 zákona č. 38/1993 Z. z. upustil od ústneho pojednávania a vo veci samej rozhodol bez účasti účastníkov konania.

II.

Ústavný súd po vykonaní dokazovania obsahom spisu sp. zn. 8 C 3/94 Okresného súdu Bratislava III, ale aj listín predložených navrhovateľom a vyjadrenia predsedu príslušného súdu konajúceho vo veci dospel k záveru, že podnetu treba vyhovieť.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu.

V konaní o veci navrhovateľa vedenej na Obvodnom súde Bratislava 3 (teraz Okresnom súde Bratislava III) táto právna neistota trvá už viac ako 5 rokov a je nesporné, že je spôsobená postupom konajúceho súdu, ktorý nedokázal 12-krát zabezpečiť kvalifikované zloženie senátu, čo napokon vyplýva aj z vyjadrenia samotného súdu, hoci pojednávanie vytýčil a účastníkov naň pozval.

I keď konanie bez zbytočných priedahov nie je možné presne časovo ohraničiť, rýchlosť a efektívnosť konania súdu je objektívne podmienená jednak charakterom prejednávanej veci, celkovým postupom súdu, ale aj správaním sa účastníkov konania.

Navrhovateľ ako účastník súdneho konania (žalobca) sa správal dostatočne aktívne, zúčastňoval sa riadne všetkých pojednávaní a iba v jednom prípade sa na predvolanie súdu nedostavil, svoju neúčasť však ospravedlnil. Navrhovateľ (žalobca) plne využil aj právne prostriedky ochrany svojho základného práva na prerokovanie

veci bez zbytočných prierahov, keď podľa § 17 ods. 1 a § 20 až 23 zákona č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) podanými sťažnosťami poukazoval na nečinnosť súdu a na prierahy v konaní súdu.

Išlo o sťažnosť z 27. novembra 1996, ktorú adresoval predsedovi „Obvodného súdu Bratislava 3“ a dal ju na vedomie „Mestskému súdu v Bratislave“ i ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky (doručená označeným subjektom 29. novembra 1996). Predsedníčka Krajského súdu v Bratislave potvrdila jej prijatie listom z 2. decembra 1996 a uviedla v ňom, že požiadala predsedu Okresného súdu Bratislava III, aby jej poslal rovnopis odpovede na sťažnosť. Rovnako vedúca oddelenia pre styk s verejnosťou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky potvrdila listom z 5. decembra 1996 prijatie sťažnosti navrhovateľa z 27. novembra 1996 a poučila ho okrem iného o tom, že ak by nebol spokojný s vyhovením sťažnosti predsedom Okresného súdu Bratislava III, má právo požiadať predsedníčku Krajského súdu v Bratislave o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom okresného súdu, i o tom, že táto sťažnosť sa spoplatňuje poplatkom 200,- Sk.

V odpovedi na sťažnosť navrhovateľa z 27. novembra (doručená 29. novembra 1996) predseda Okresného súdu Bratislava III uviedol, že ju považuje za čiastočne odôvodnenú v období od 15. 1. 1996 do 10. 6. 1996. Tento nedostatok vytkol konajúcej sudkyňi a sťažovateľovi sa ospravedlnil za tento nedostatok. Ďalšie nedostatočné konanie súdu je však podľa neho „výsledkom nedisciplinovanosti účastníka konania, ale i prísediacich“. Sťažovateľovi oznámil, že vec bola pridelená inej sudkyňi.

V opakovanej sťažnosti navrhovateľa adresovanej predsedníčke Krajského súdu v Bratislave z 21. júla 1997 (v ten istý deň aj doručenej) uviedol, že za 6 mesiacov od pridelenia veci ani novoustanovená predsedníčka senátu nekonala. Preto naliehavo žiadal o „urgentné vybavenie“ jeho právnej veci, a to aj z toho dôvodu, že sám odporca uznal neplatnosť skončenia jeho pracovného pomeru v skúšobnej dobe a ide už len o rozhodnutie týkajúce sa náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru. Túto sťažnosť dal tiež na vedomie Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (toto potvrdilo prijatie listom z 23. 7. 1997 a poukázalo na poučenie, ktoré obsahoval jeho list z 5. decembra 1996). Odpoveď Krajského súdu v

Bratislave z 18. 9. 1997 na žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom Okresného súdu Bratislava III obsahovala vyjadrenie, že je „čiasťočne opodstatnená“, a za nedostatky spojené s neprítomnosťou prísediacich na ôsmich vytýčených pojednávaniach sa predsedníčka tohoto súdu ospravedlnila a prisľúbila, že vec bude sledovať.

Okresný súd Bratislava III na sťažnosť navrhovateľa z 21. júla 1997, ktorá mu bola postúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, odpovedal listom jeho podpredsedníčky z 25. septembra 1997, ktorá mu zdôvodňovala, že k priet'ahom došlo v súvislosti s odovzdaním jeho veci iným sudcom z objektívnych dôvodov, a za vzniknuté priet'ahy sa mu opäť ospravedlnil. Osobne podanou sťažnosťou z 24. novembra 1998 na Okresnom súde Bratislava III sa navrhovateľ sťažoval na odročenie pojednávania pre neúplnosť senátu a neúčast' svedka zo strany odporcu; odporučil súdu, aby svedka predviedol políciou. Sťažnosť rovnakého obsahu adresoval aj Krajskému súdu v Bratislave, naviac s nasledovným upozornením: „V prípade, že ani po piatich rokoch nebude spor ukončený, oznamujem Vám, že budem nútený sa obrátiť na Ústavný súd so sťažnosťou pre porušenie mojich ľudských a občianskych práv“.

V odpovedi na túto sťažnosť podpredseda Okresného súdu Bratislava III v závere uviedol, že ju považuje za neodôvodnenú, lebo neúčast' prísediacich nevie predseda senátu nijako napraviť, pokiaľ „ráno zistí, že prísediaci nie sú prítomní, resp. ak sa ospravedlnili deň predtým“.

Za tohto stavu je čas od podania návrhu na okresný súd do dňa rozhodnutia ústavného súdu časovo neadekvátny náročnosť skutkovej a právnej problematiky prejednávanej veci, najmä keď odporca nezákonnosť rozviazania pracovného pomeru v skúšobnej dobe uznal a žalobca teda podľa petitu žaloby žiadal vyriešiť už iba výšku náhrady ušlej mzdy.

Pri určení kritérií pre postup súdu „bez zbytočných priet'ahov“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy podľa názoru ústavného súdu - ako to vyplýva z jeho viacerých rozhodnutí i z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva - argumenty, poukazujúce na nedostatok personálu alebo problémy administratívneho charakteru nie sú dostatočným zdôvodnením nerešpektovania požiadavky „primeranej doby“. Napokon v tomto zmysle situáciu správne zhodnotil aj predseda Okresného súdu

Bratislava III vo svojom vyjadrení k obsahu podnetu na začatie konania, keď uviedol, že účastníka konania nemôžu zaujímať vnútroorganizačné problémy procesného súdu, akým v konkrétnom prípade bola nedisciplinovanosť prísediacich, spočívajúca v neúčasti na ústnom pojednávaní senátu.

Z uvedených dôvodov rozhodol senát ústavného súdu tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Košiciach 2. septembra 1999

JUDr. Tibor Šafárik
predseda senátu